

Prvostepeni sud, koji je rješavao o odluci arbitraže, nije se s njom složio. Izraz "radni dan", upotrijebljen u brodarskom ugovoru, može značiti samo onoliki broj sati za koje se plaća uobičajena nadnica. Prekovremeni rad, koji je plaćen prekovremenom nadnicom, ne ulazi u gore navedeni pojam, pa je zato sud vrijeme računao prema stajalištu broдача. Arbitri su, istina, ustanovili da je lučka praksa u New Orleansu već nekoliko godina, da se žitarice kreću na elevatoru neprekidno 24 sata. Međutim, budući da praksa ne znači još i lučki običaj, to se ne može prihvatiti odluka arbitraže, i zato sud brođovlasniku dosudjuje naknadu za prekostojnice.

/LLIR 1962, str.52-59/

V.F.

Bilješka.- Gornjem stajalištu suda mogu se postaviti i neke napomene. Iz dugogodišnje prakse krcanja žitarica može se zaključiti da postoje lučki običaji, jer običaj i nije ništa drugo nego dugogodišnja praksa. Sudac je svoje stajalište prvenstveno zasnovao na činjenici da radni dan lučkih radnika ne iznosi 24 sata, nego samo 9 sati. Međutim, treba napomenuti da se u ovim odnosima ne radi o radnom danu lučkih radnika, nego o radnom danu broда, tj. vremenu za koje bi trebalo, prema ugovoru stranaka, računati stojnice. To vrijeme nema ništa zajedničkog s radnim danom ljudi koji mogu raditi prekovremeno, ili na smjene.

V.F.

#### KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 13.XI 1961.

Régie des chemins de fer de Madagascar  
c/a Cie d'assurances La Concorde et  
Nouvelle Cie havraise péninsulaire

Lučki stivador, koji ima monopol u luci i značaj javne organizacije, direktno odgovara primaocu za teret koji primi od broдача - Odgovornost stivadora ne temelji se na prijevoznom poslu

Stranke su sklopile ugovor o prijevozu određene količine tereta stakla iz Francuske u Tamatave /Madagaskar/. U luci odredišta postoji samo jedan stivador, koji ima faktični monopol. Brođar je predao teret stivadoru, koji nije uložio nikakav prigovor u pogledu stanja i količine tereta. Međutim, dok se teret još nalazio kod stivadora, zastupnik primaoca ustanovio je da je jedna količina stakla polomljena. Osiguratelj je nadoknadio štetu, i tuži brođara i stivadora da mu nadoknade isplaćenu osigurninu.

Niži sudovi proglasili su stivadora isključivo odgovornim. Spor je došao na rješavanje pred kasacioni sud.

Stivador, među ostalim, tvrdi da njemu primalac, prilikom preuzimanja robe, nije protestirao za štetu, te da je, osim toga, prošao jednogodišnji zastarni rok. Prema francuskom pravu, primalac gubi pravo na tužbu kad primi teret bez protesta, a zastarni rok iznosi godinu dana.

Kasacioni sud je potvrdio nižestepene presude iz slijedećih razloga:

Stivador je javna ustanova /Madagaskarske željeznice/ koji ima stvarni monopol u luci. Radi toga je obvezan na izvršenje posla u okviru svoje nadležnosti. Njegova obveza odnosi se direktno na sve one koji se služe njegovim uslugama. Osim toga stivador se ne može pozivati na nedopustivost tužbe zbog po- manjkanja protesta i jednogodišnji zastarni rok, jer se ti propisi odnose samo na stranke iz prijevoznog ugovora. Stivador pak nije stranka toga ugovora.

/DMF 1962, str.95-96/

B.J.

Bilješka.- Treba obratiti pažnju na činjenicu da je sud zasnovao direktnu odgovornost stivadorovu prema primaocu na temelju činjenice da je on organizacija javnog značaja i da ima monopol u luci. Nije jasno kakvo bi stajalište sud zauzeo da nedostaju oba ili samo jedan od ovih elemenata. Inače u francuskoj judikaturi pitanje odgovornosti stivadora prema primaocu nije jedinstveno riješeno. Ima presuda koje smatraju da stivador ne stupa u direktni odnos s primaocem nego da radi u ime broдача.

B.J.

#### KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 13.XI 1961.

Nouvelle Cie havraise péninsulaire  
c/a Cie générale de Madagascar et  
Régie des chemins de fer de Madagascar

Zastara zahtjeva prema brođaru počinje teći od dana kad on preda teret stivadoru

Brođar je na odredištu predao teret stivadoru. Stivador je brođaru protestirao za manjak. Teret je neko vrijeme bio uskladišten kod stivadora, nakon čega je bio predan primaocu.